

Z večjo storilnostjo nad izgubo

Vižmarska Keramika, ki je TOZD Iskrine delovne organizacije IEZE, že nekaj let sem opleta nekje na meji rentabilnosti in pod njo. Tudi lansko 1979. leto so zaključili z izgubo in zato so šli v sanacijo. Domači strokovnjaki in strokovne službe Iskre Industrije elementov so pripravili praktičen in strokovno poglobljen sanacijski načrt, ki naj bi ga uresničili v dveh letih. Sanacija pa le delno uspeva, saj so letošnje polletje spet zaključili z negativnim predznakom.

Prav zaradi tega so sklicali 9. septembra letos zbor delovnih ljudi, nanj pa so povabili tudi člane poslovnega kolegija delovne organizacije in zastopnike SOZD Iskra. Na programu so imeli trenutno stanje, analizo sanacije in predvidevanja do konca leta ter načrte za prihodnji srednjeročni plan 1981—1985.

Številke o poslovanju v prvem polletju kažejo, da so realizirali 47% letnega plana, to pa zato, ker so dosegli le 73% fizičnega obsega proizvodnje za prvih šest mesecev. Sredstev, planiranih za leto 1980, so porabili 51%, dohodek so dosegli z 38 odstotki letnega programa, kar je glede na lansko leto le 84 odstotkov v istem obdobju. Čistega dohodka so dosegli 35%, predvidenega za leto, kar je le 38% lanskega v istem obdobju. Osebnih dohodkov pa so dosegli s 45%, kar je le 2% več od lanskega v istem obdobju.

Proizvodnja keramike

Že te številke povedo, da so bili stroški nad dohodki in tako so zaključili prvo polletje z 281 starimi milijoni izgube in če k temu prištejemo še 200 milijonov lanskih izgub, znaša celotni znesek blizu pol stare milijarde.

Ob teh številkah se je med kolektivom Keramike razvila živahna razprava, v kateri so ugotovili, da so sicer izvedli precej sanacijskih ukrepov, niso pa naredili vsega, kar so predvidevali za »ozdravitev« poslovanja.

In kje so vzroki izgube? Če si poslušal razpravo delavcev in strokovnjakov TOZD in DO, si nujno dobil vtis, da je tehnologija zelo nedefinirana, storilnost nizka, predvsem pa je velik izmet, ali bolje rečeno — slaba je kakovost dela, kar povzroča velik odstotek »škarta«, kar ob tako dragih surovinah, kot jih uporabljajo v Keramiki, gotovo predstavlja velik strošek brez dohodka.

Drugo vprašanje pa je amortizirana tehnološka oprema, ki niti sedanji tehnologiji ni več kos. Odtod tudi težave s kvaliteto in produktivnostjo. Seveda pa je marsikaj nerazčiščenega glede človeškega faktorja, saj ugotavljajo, da jim manjka poglobljenega znanja na področju tehnologije. Treba je povedati, da v Jugoslaviji ni ne poklicne, ne srednje, ne višje šole za keramično stroko.

Zato znanje po večini zlasti inženirji pridobivajo na Inštitutu Jožef Stefan in drugod.

Vprašanje je tudi visoka režija za tako obliko proizvodnje. Zahtevna proizvodnja in zlasti kemija in fizika ob izdelavi tehnične keramike zahtevajo mnogo strokovnih prijemov, ki pa zahtevajo precej strokovnjakov. Te pa spet težko prenese nizka storilnost v neposredni proizvodnji.

In kje so rešitve? Tudi ob tem so se razpravljali iz kolektiva in strokovnjaki zadržali zelo dolgo in temu so posvetili največ časa v razpravi. Predvsem je treba ostati pri osnovnem programu — se pravi pri tehnični keramiki, ki je bazična proizvodnja za industrijo elementov, torej je pomembna za vso Iskro, za jugoslovanski trg in za izvoz.

Zato v TOZD že pripravljajo investicijski elaborat za gradnjo nove tovarne, ker sedanji prostori, nekdanja mizarna, ne odgovarjajo svojemu namenu. Tudi stroji oziroma tehnologija mora biti sodobnejša. Zato načrtujejo investicijo v najsodobnejšo, avtomatsko, visokoproduktivno opremo. Investicija je na prednostni listi Iskre in že ima soglasje Gospodarske zbornice. Treba je le še definirati nekaj tehnoloških podrobnosti in lahko bodo začeli z gradbenimi projekti. Član poslovnega kolegija SOZD Iskra, predsednik KPO IEZE Stane Kovačič in član KPO IEZE za ekonomska vprašanja Jože Šurc so v razpravi dejali, da ni nerešljivih ovir za investicijo v novo tovarno in da bo ta zgrajena že v prihodnjem srednjeročnem planskem obdobju. V tovarni bo sta obe sedaj dislocirani enoti, kar bo gotovo zmanjšalo režijo in poenotilo tehnologijo, kolikor je to tehnično izvedljivo.

In kako dotlej? Sanacijski program predvideva, da se da delati rentabilno, čeprav ne najbolj uspešno, tudi v sedanjih pogojih. Zato so na zboru sklenili, da bo komisija za spremljanje sanacije še ostreje nadzorovala dosledno izvajanje sanacije, ugotavljala uspehe in spodrsiljaje. Ob neopravljenih nalogah pa bodo poiskali odgovorne in primerno ukrepali.

Sicer pa trend proizvodnje in gospodarski efekt kaže, da je že prišlo do pozitivnih premikov. Sanacijski načrt predvideva »ozdravitev« v dveh letih in po pol leta izvajanja seveda ne moremo pričakovati dokončnih rešitev. Dolgoročno prizadevanje bo rešilo še ostale probleme previsokih stroškov, storilnosti, rentabilnosti in vprašanje režije.

Torej v prihodnjem srednjeročnem obdobju Keramika lahko načrtuje visokoproduktivno tovarno, ki bo zagotovila polizdelke finalistoma, ki za Iskro proizvajata upore in keramične kondenzatorje. Ostala bo pri osnovnem programu, ki pa bo ob visoki produktivnosti in profesionalizaciji zagotovila vse pogoje tudi za močan izvoz. F. Kotar

Prejeli smo...

Kovinarji se bodo pomerili v strokovnem delu in znanju

Skrbne priprave

Letošnje tekmovanje kovinarjev Slovenije v času od 3. do 5. oktobra bo že četrto zapored, le teden dni kasneje pa se bo pričelo 14. zvezno tekmovanje najboljših kovinarjev iz vseh republik in pokrajin. Gostitelj obeh tekmovanj bo tokrat Litostroji. Na IV. delovno srečanje kovinarjev Slovenije se tako organizacijski odbor kot kolektiv Litostroja že skrbno pripravljata.

Odbor je pripravil osnovna pravila tekmovanja ter oblikoval delovna telesa in določila o poteku tekmovanja, medtem ko se gostitelj pripravlja na delovno manifestacijo z organiziranjem spremljajočih prireditev, na katerih naj bi prikazal udeleževanje delavcev na posameznih kulturnih in umetniških področjih. Litostrojičani se bodo potrudili svojo delovno organizacijo tekmovalcem, spremljevalcem in gostom tudi kar najbolje predstaviti.

Na republiškem tekmovanju se bo pomerilo 210, na zveznem pa 176 tekmovalcev iz dvanajstih poklicev kovinarske stroke.

Cilji te delovne, strokovne in izobraževalne manifestacije so širši. Na njej naj bi prišlo do neposrednega izmenjavanja izkušenj tekmovalcev, hkrati pa tudi do seznanjanja z znanstvenimi dosežki, saj bodo tekmovalci prišli v stik tudi s strokovnjaki iz znanstvenih institucij, fakultet in iz gospodarstva, kar bo priložnost za obogatitev njihovega znanja, ki ga bodo lahko s pridom uporabili v stroki. Delovna tekmovanja te vrste niso pomembna samo zaradi izmenjav izkušenj v praksi, ampak tudi v pogledu sodelovanja neposrednih proizvajalcev v samoupravnem in političnem življenju.

10-letni program izgradnje cestnega omrežja v Ljubljani

Za 4 milijone dolga...

Samoupravna interesna skupnost za ureničevanje 10-letnega programa izgradnje cestnega omrežja mesta Ljubljane nam je posredovala spisek šišenskih organizacij združenega dela, ki se niso podpisale samoupravnega sporazuma o spremembah samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev tozd s področja gospodarstva za izgradnjo ljubljanskega cestnega omrežja, po katerem se prispevna stopnja zvišuje s treh in pol na pet odstotkov.

Podpis so zavrnil: Metalka, tozd Skladišča, ABC Pomurka, Delikatosa, tozd prodaja na debelo, ABC Pomurka, Delikatosa, tozd prodaja na drobno, Sanitaria, Kovinarstvo Maja, Monter, Tiskarna Slovenija, GP Objekt, GP Megrad, tozd Mobilija, Tekstil, tozd Predilnica, Iskra Zmaj, tozd Tovarna baterij, ONPZ Elektrovod, Iskra, Elektromehanika, tozd Center za elektrooptiko, Iskra, IEZE, tozd naprave in orodja. Sporazuma še niso obravnavali v Kotu Tacen, Iskri, tozdu tovarne TV sprejemnikov, Tekstilu, tozd Galant, Kompas, tozd Avtobusni promet, Špedtransu, tozd Avtoprevoz Medvode, Kompas, tozd Motel Medno, sozdu SAP Viator, DO Vzdrževanje vozil, tozd Delavnice, Mizarstvu Vižmarje in Komunalnem obrtnem podjetju Šiška, prvotnega sporazuma pa še niso podpisali v pozdu Restavracija Kanu in v pozdu Tiba, električni stroji.

To pomeni skoraj 4 milijone dinarjev manj za ceste...